

§ 8

Yttrande över remiss av ”Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)”

AMN 2020-1107-1.6

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Införandet av en familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I förslaget i rubricerad departementsskrivelse presenteras ett första steg mot en familjevecka som fullt utbyggd ska innebära fem dagars ledighet per förälder. Förslaget om en familjevecka har anpassats efter det ekonomiska läget och den pågående pandemin, och tre alternativa förslag på familjeveckans omfattning presenteras därför.

Syftet med familjeveckan är bland annat att underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och familjeliv samt att ge alla barn förutsättningar för goda uppväxtförhållanden. Enligt förslaget ska ledighet med familjedagspenning införas som en ny rätt i föräldraledighetslagen som ska vara en arbetsbaserad förmån. Föräldrar ska därmed få rätt till ledighet med ersättning om de avstår från att arbeta för att vårda ett barn när det är lov, terminsuppehåll eller studiedag för personalen på skolan/förskolan. Ersättning kan även lämnas när föräldrar deltar i barns utvecklingssamtal. Familjedagspenningen ska enligt förslaget endast utgå till förvärvsarbetande föräldrar, inte föräldrar som är arbetslösa. Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2022.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att förslaget om familjedagspenning inte kommer att ha någon betydande påverkan på nämndens verksamhet. Förvaltningen anser dock att förslaget utifrån ett barnrättsperspektiv inte lyckas styrka varför det anses motiverat att barn till icke-förvärvsarbetande föräldrar som till exempel deltar i arbetsmarknadspolitiska insatser, ska få sämre möjligheter till umgänge med och stöd från sina föräldrar än barn till arbetande föräldrar.

Ur ett arbetsgivarperspektiv bedömer arbetsmarknadsförvaltningen att förslaget kan leda till en viss kostnadsökning för bland annat en något ökad administration, behov av att hantera resurstillsättning i form av vikarier och bortfall av arbetstimmar. Detta bedöms dock inte vara av en för förvaltningen allt för ingripande karaktär utan kommer att kunna hanteras.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 26 november 2020.

Förslag till beslut

Ordföranden Karin Ernlund (C), ledamoten Andrea Hedin m.fl. (M), ledamoten Peter Öberg (L), samt ledamoten Magnus Runsten (MP) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) och ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Karin Ernlund (C), ledamoten Andrea Hedin m.fl. (M), ledamoten Peter Öberg (L), samt ledamoten Magnus Runsten (MP) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) och ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till beslut godkännes delvis.
2. Därutöver anförs följande

Alla barn ska kunna växa upp under trygga förhållanden. Varje barn har rätt att växa och utvecklas efter sina egna förutsättningar och önskemål, oavsett bakgrund och familjens ekonomi. En viktig grund för att barn ska ha goda och jämlika uppväxtvillkor är att föräldrar har förutsättningar att finnas där för sina barn. Sverige har byggt ett fantastiskt välfärdssamhälle och steg har tagits för att bygga ett samhälle med goda villkor för barns uppväxt. Generös föräldraförsäkring, maxtaxa i förskolan och barnbidrag är exempel på hur barn sätts i centrum i vårt samhälle.

Förslaget om en familjevecka är nästa steg i att utveckla välfärden. Familjeveckan syftar till att underlätta för föräldrar att kombinera

arbetsliv och familjeliv. Det är många föräldrar som kan vittna om svårigheter för att få tiden att gå ihop när förskola och skola stänger tidigare för arbetsplatsträffar eller planeringsdagar. Vi vet att många föräldrar, ofta kvinnan, väljer att gå ner i arbetstid. Förslaget syftar också till minska deltidarbete. I juni 2019 publicerade SCB sin arbetskraftsundersökning. Rapporten fokuserade på arbetsmarknadssituationen för personer med hemmaboende barn under 12 år. Var tredje mamma och var tionde pappa jobbar deltid. Deltidsarbetet är också vanligare i arbetaryrken vilket redovisas i departementspromemorian.

Vi vet att ojämnt deltidarbete får konsekvenser. Inte bara i att kvinnor tar ett större ansvar för det obetalda hushållsarbetet men också i att kvinnor får lägre pension till följd av att de har arbetat deltid. Vilket i sin tur leder till att fler kvinnor är fattigpensionärer. Trots att Sverige har kommit långt i jämställdhetsarbetet är det tydligt att vi har mer att göra.

Därför är det välkommande att förslaget vilar på en tydlig jämställdhetsgrund. Det är bra att steg tas för att minska ojämsliddheten. Vi vill särskilt lyfta att det är bra att dagarna inte kan överlåtas mellan föräldrarna såsom man kan göra delvis med föräldraförsäkringen. Det innebär att samhället aktivt bidrar till att barn får tid med båda föräldrarna samtidigt som man verkar för att öka jämställdheten. Det är därför positivt ur många aspekter och bidrar till jämställdare samhälle.

Ersättaryttrande

Ersättaren Farida Al-Abani (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

I över fyrtio år har normen för den svenska arbetsveckan legat still på 40 timmar. Samtidigt som teknikutvecklingen går framåt arbetar vi i realiteten allt fler timmar, till exempel i form av övertidsarbete. Den traditionella synen på arbetstid måste ifrågasättas och ses i ett större sammanhang, där miljö och hälsoaspekter prioriteras. Därför vill vi bygga ett hållbart samhälle och verkar för en generell arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag/30 timmars arbetsvecka. Förslaget om familjevecka är positivt då det erkänner att dagens arbetslinje inte är anpassad för familj och för barn. Barn och föräldrar behöver få mer tid med varandra, ungdomar ökad tillgång till vuxna och större utrymme för alla att delta aktivt i samhällslivet. Det kommer däremot inte en familjevecka att kunna råda bot på då det handlar om att få balans hela året och där kommer inte en vecka kunnat göra den nödvändiga skillnaden som behövs. Dessutom som förvaltningen skriver så är det inte rättfärdigat att utifrån ett "barnrättsperspektiv inte lyckas styrka varför det i förslaget anses motiverat att barn till icke-förvärvsarbetande föräldrar som till exempel deltar

i arbetsmarknadspolitiska insatser, ska få sämre möjligheter till umgänge med och stöd från sina föräldrar än barn till arbetande föräldrar”.

Vi i Feministisk initiativ vill istället se att staden går längre och inte bara göra en mindre insats för en viss grupp istället utreda och göra förösk med sextimmars arbetsdag för att bryta deltidsfällan, för att öka jämställdheten, för att stärka folkhälsan för fler och för att särskilt kunna gynna dem som av olika anledningar inte har möjlighet att arbeta efter rådande heltidsnorm, exempelvis på grund av funktionsnedsättning

Vinster med en förkortad arbetstid istället för en familjevecka är:

- En sysselsättningsvinst. Kortare arbetsvecka ger fler människor i arbete, det finns inga tecken på att motsatsen skulle ske, det vill säga att kortare arbetstid skulle leda till färre jobb.
- En jämställdhetsvinst. Lättare att få en rimlig arbetsfördelning i hem och hushåll, här finns ingen automatik men många berättar om att det blivit lättare att skapa jämvikt i fördelningen av arbete och ansvar.
- En miljövinst. Mer tid utanför arbetet leder till hållbarare livsstilar, inte heller här finns det en automatik men erfarenhet pekar på att de värderingar som leder till att vi jobbar mindre är samma andas barn som när vår strävan mot hållbarhet.
- En välfärdsvinst när stressen minskar och folkhälsan förbättras, sjukskrivningar går ner och utbrändhet blir mindre vanligt, allt effekter av kortare arbetsdagar.